

61040300 – Yo‘l harakatini tashkil etish 2-kurs
Metrologiya va standartlashtirish fanidan yakuniy nazorat savollari.

- 1.O‘lchashlar birligini ta‘minlash tizimining asosiy nizomlari qachon qabul qilingan?
- 2.O‘zbekiston o‘lchashlar birligini ta‘minlash o‘zirnining asosiy
- 3.O‘zbekiston o‘lchashlar birligini ta‘minlash Davlat tizimining asosiy vazifalari.
- 4.Metrologiya to‘g‘risidagi qonun qachon qabul qilingan?
- 5.Metrologiya qanday fan va uning asl ma‘nosi nima?
- 6.Metrologik kattaliklar haqida ma‘lumot bering.
- 7.O‘lchov birligi, aniqligi va vositasiga ta‘rif bering.
- 8.O‘zbekistori Respublikasining o‘lchashlar birligini ta‘minlash Davlat tizimi haqida ma‘lumot bering.
- 9.Metrologiyaning asoschilari kimlar?
- 10.Metrologik tekshiruv va nazoratning asosiy vazifalari.
- 11.Metrologik xizmatlar, markazlar, laboratoriyalarga talablar qaysi standartlar bo‘yicha aniqlanadi?
- 12.Standart namunalarini yaratish va chiqarish hujjatlarida ularning muayyan turlari uchun texnik topshiriqlar va texnik shartlarda metrologik tafsilotlar qanday me‘yorlanadi?
- 13.Siz qanday metrologik ko‘rsatkichlarni bilasiz?
- 14.Metrologiyada o‘lchovlarning qanday turlari mavjud?
- 15.Shkalaning bo‘linishining baholanishi deb nimani aytiladi?
- 16.Asbobning o‘lchovlari diapazoni degani nima?
- 17.O‘lchovlarning chegarasi deb nimaga aytiladi?
- 18.O‘lchash va o‘lchashlar tushunchasini izohlang.
- 19.O‘lchash kattaliklarining ta‘riflarini keltiring.
- 20.O‘lchashlar majmuiga ta‘rif bering.
- 21.O‘lchash sohalariga nimalar kiradi.
- 22.O‘lchash turlari haqida ma‘lumot bering.
- 23.Statik va dinamik o‘lchash nima degani.
- 24.Taqqoslash usulini izohlang va misol keltiring.
- 25.O‘lchash vositalarining konstruktiv tuzilishi?
- 26.Nolga keltirib o‘lchash. Misol keltiring.
- 27.O‘zDST qanday asosiy vazifalarni hal qiladi?
- 28.O‘zDST asosiy qoidalarining ahamiyati.
- 29.Standartlashtirish bo‘yicha texnika qo‘lida o‘lchashning roli va ahamiyati.
- 30.Korxonalardagi standartlashtirish xizmatlari nima uchun
- 31.Barcha miqyoslardagi standartlashtirish obyektlari.
- 32.Me‘yoriy hujjatlar ishlab chiqish bosqichlari.
- 33.Me‘yoriy hujjatlar kelishilishi kerak bo‘ladigan tashkilotlar.
- 34.Tasdiqlash uchun taqdim qilinadigan hujjatlar komplektiro‘yxati.
- 35.MS qanday maqsadlarda qo‘llaniladi?
- 36.MS qo‘llaniladigan me‘yoriy hujjatlarni ifodalash tartibi qanday?
- 37.O‘zbekiston Respublikasida standartlashtirish ishlarini tashkil etish.
- 38.Respublika standartlashtirish rejasini.
- 39.O‘zbekiston Respublikasidagi me‘yoriy hujjatlarning toifalari.
- 40.O‘zbekiston Respublikasida standartlarni ishlab chiqish x‘auni tasdiqlash.
- 41.O‘zbekiston Respublikasi standartlashtirish tizimi asosiy turdagi standartlari.
- 42.Davlat nazoratining bosh vazifasi nimalardan iborat?
- 43.Standartni ishlab chiqish tartibi qanday?
- 44.Standart loyihasini ishlab chiqish qanday amalga oshiriladi?
- 45.Standart loyihasini tasdiqlash ishiga izoh bering.
- 46.Standart loyihasiga tushuntirish xati bo‘limlari haqidama‘lumot bering.
- 47.Standart nusxalariga izoh bering.
- 48.Standartning joriy qilishning texnik-iqtisodiy samaradorligi

49. Fikr-mulohazalar olish uchun yuborilganligi to'g'risidagi ma'lumotlarni keltiring.
50. Standart loyihasiga tushuntirish xati haqida ma'lumot bering.
51. O'zaro almashinuvchanlik nima degani?
52. O'zaro almashinuvchanlikning necha turi mavjud?
53. O'zaro almashinuvchanlikning asosiy prinsipi atmadan iborat?
54. Guruhiy o'zaro almashinuvchanlik deb nimaga aytiladi?
55. Ichki va tashqi o'zaro almashinuvchanlik deb nima ataladi? Misollar keltiring.
56. To'liq va to'liqmas (cheklangan) o'zaro almashinuvchanlik deb nima ataladi?
57. Nominal o'lcham bilan haqiqiy o'lcham o'rtasidagi farq nimadan iborat?
58. Qanday o'lchamlar chegaraviy o'lchamlar deb ataladi?
59. Chegaraviy o'lcham, nominal o'lcham va chegaraviy og'ishlar bir-biri bilan o'zaro qanday bog'langan?
60. Detallarning qanday elementlari «teshik» va «val» degan umumlashtirilgan nomga ega?
61. O'lchamlar, og'ishlar va joizlik maydoni grafik shaklda qanday ifodalanadi?
62. Nulldan liniya nimani anglatadi?
63. Chizmalarda og'ishlar qanday birliklarda belgilanadi?
64. Joizlik nimani belgilaydi?
65. «Joizlik» tushunchasi bilan «joizlik maydoni» tushunchasi o'rtasidagi farq nimadan iborat?
66. Oraliq yoki taranglik nima degani va ularning paydo bo'lish shart-sharoitlari qanday bo'ladi?
67. Teshik tizimida va val tizimida o'tkazishlar qanday ta'minlanadi?
68. Teshik tizimida yoki val tizimida asosiy teshik yoki asosiy valning joizlik maydoni qanday joylashgan?
69. O'tkazishlar tizimlarining qaysi biri afzal hisoblanadi va nima uchun?
70. O'tkazishlarning qanday guruhlari mavjud?
71. Joizlik deb nima ataladi? U qanday belgilanadi?
72. Joizlik qanday ishoraga ega?
73. O'lcham joizlikligi nimani belgilaydi?
74. Joizlik kattalashishi bilan buyum sifati oshadimi yoki pasayadimi?
75. Joizlik maydoni deb nima ataladi?
76. Nol chizig'i deb nima ataladi?
77. Dp, g, D, d, dp., JD, Td, ES, Ee, es, ei larni hisoblash formulalarini keltiring.
78. Birikma deb nima ataladi? Qanday birikmalar mavjud? Misollar keltiring.
79. Tutashuvchi va erkin yuzalar deb qanday yuzalar ataladi?
80. O'tqazish deb nima ataladi? Misollar keltiring.
81. Oraliq va taranglik deb nima ataladi?
82. O'tqizishlar qanday bo'ladi?
83. Shaklning og'shi nima?
84. To'g'ri chiziqli, tekislik, silindrsimonlik, doiraviy-simonlik nima?
85. Detallar sirtlarining shakldan va o'zaro joylashishidan og'ishini keltirib chiqaruvchi sabablar.
86. Bo'yлама va ko'ndalang kesim shakllari joizliklarining teshik va val o'lchamlari joizligidan farqini tushuntiring.
87. Vallarni nazorat qiluvchi kalibrlarning joizlik maydonlarini joylashishi sxemalarini keltiring.
88. Teshiklarni nazorat qiluvchi kalibrlarning bajariluvchi o'lchamlari hisobini keltiring.
89. Vallarni nazorat qiluvchi kalibrlarning bajariluvchi o'lchamlari hisobini keltiring.
90. Tebranish podshipniklari qanday o'zaro almashinuvchanlikka ega?
91. Tebranish podshipniklarining tasnifi haqida gapirib bering.
92. Tebranish podshipniklari belgilanishi qoidalarini tushuntirib bering.
93. Tebranish podshipniklari uchun qanday aniqlik klasslari joriy qilingan? Bu klasslarni ta'riflab bering.
94. Tebranish podshipniklarining ichki va tashqi halqalarini o'tqazish uchun qo'llanadigan o'tqazishlar va joizliklar xususiyatlari haqida gapirib bering.
95. Tebranish podshipniklarining ichki halqasi joizlik maydoni qanday joylashgan va nima uchun shunday joylashgan?
96. Tebranish podshipniklarining ichki va tashqi halqalari bo'yicha o'tqazish va joizliklarni belgilash qoidalarini keltiring.

97. Tebranish podshipniklari halqalarining mahalliy yuklanishi hosil bo'lish sharoitlarini ta'riflab bering.
98. Tebranish podshipniklari halqalarining aylanma (sirkulyatsion) yuklanishi hosil bo'lish sharoitlarini ta'riflab bering.
99. Tebranish podshipniklari halqalarining tebranma yuklanishi hosil bo'lish sharoitlarini ta'riflab bering.
100. Tebranish podshipniklarining ichki va tashqi halqalarni val va teshiklar bilan biriktirilishida qanday asosiy omillar hisobga olinadi?
101. Yuzalikning notekisligi nima degani?
102. Yuzalikning notekisligining o'lchamli parametrlarini aytibbering.
103. Notekislikning chizmadagi shartli belgilarini chizing, ularning ifodalashini ayting.
104. Yuzalikning notekisligi namunalarini bayon qiling.
105. Rezbali birikmalarning roli.
106. Rezbalar qanday belgi bo'yicha tasniflanadi?
107. Rezbalarining asosiy parametrlariga nimalar kiradi?
108. Rezbaning joizliklarini qurish prinsipi.
109. Rezbaning joizliklari maydoni qanday ifodalanadi?
110. Rezbani nazorat qilishning qanday uslublari amal qiladi?
111. Rezbaning to'liq va qisqartirilgan profillari nima?
112. Gayka va boltni nazorat qilish uchun kalibrlar komplektlarining tartibi qanday?
113. Rezbani o'lchashning kompleks va tabaqalashtirilgan uslublari nima?
114. Metrologiyada o'lchovlarning qanday turlari mavjud?
115. Shkalaning bo'linishining baholanishi deb nimani aytiladi?
116. Asbobning o'lchovlari diapazoni degani nima?
117. O'lchovlarning chegarasi deb nimaga aytiladi?
118. O'lchash va o'lchashlar tushunchasini izohlang.
119. O'lchash kattaliklarining ta'riflarini keltiring.
120. O'lchashlar majmuiga ta'rif bering.
121. O'lchash sohalariga nimalar kiradi.
122. O'lchash turlari haqida ma'lumot bering.
123. Statik va dinamik o'lchash nima degani.
124. Taqqoslash usulini izohlang va misol keltiring.
125. O'lchash vositalarining konstruktiv tuzilishi?
126. Nolga keltirib o'lchash. Misol keltiring.
127. O'zDST qanday asosiy vazifalarni hal qiladi?
128. O'zDST asosiy qoidalarining ahamiyati.
129. Standartlashtirish bo'yicha texnika qoidalarining roli va ahamiyati.
130. Korxonalaridagi standartlashtirish xizmatlari nima uchun?
131. Barcha miqyoslardagi standartlashtirish obyektlari.
132. Me'yoriy hujjatlar ishlab chiqish bosqichlari.
133. Me'yoriy hujjatlar kelishilishi kerak bo'ladigan tashkilotlar.
134. Tasdiqlash uchun taqdim qilinadigan hujjatlar komplektiro'yxati.
135. MS qanday maqsadlarda qo'llaniladi?
136. MS qo'llaniladigan me'yoriy hujjatlarni ifodalash tartibi qanday?
137. O'zbekiston Respublikasida standartlashtirish ishlarini tashkil etish.
138. Respublika standartlashtirish rejasi.
139. O'zbekiston Respublikasidagi me'yoriy hujjatlarning toifalari.
140. O'zbekiston Respublikasida standartlarni ishlab chiqish x'auli tasdiqlash.
141. O'zbekiston Respublikasi standartlashtirish tizimi asosiy turdagi standartlari.
142. Davlat nazoratining bosh vazifasi nimalardan iborat?
143. Standartni ishlab chiqish tartibi qanday?
144. Standart loyihasini ishlab chiqish qanday amalga oshiriladi?
145. Standart loyihasini tasdiqlash ishiga izoh bering.

146. Standart loyihasiga tushuntirish xati bo'limlari haqidama'lumot bering.
147. Standart nusxalariga izoh bering.
148. Standartning joriy qilishning texnik-iqtisodiy samaradorligi
149. Fikr-mulohazalar olish uchun yuborilganligi to'g'risidagi ma'lumotlarni keltiring.
150. Standart loyihasiga tushuntirish xati haqida ma'lumot bering.
151. O'zaro almashinuvchanlik nima degani?
152. O'zaro almashinuvchanlikning necha turi mavjud?
153. O'zaro almashinuvchanlikning asosiy prinsipi atmadan iborat?
154. Guruhliy o'zaro almashinuvchanlik deb nimaga aytiladi?
155. Ichki va tashqi o'zaro almashinuvchanlik deb nima ataladi? Misollar keltiring.
156. To'liq va to'liqmas (cheklangan) o'zaro almashinuvchanlik deb nima ataladi?
157. Nominal o'lcham bilan haqiqiy o'lcham o'rtasidagi farq nimadan iborat?
158. Qanday o'lchamlar chegaraviy o'lchamlar deb ataladi?
159. Chegaraviy o'lcham, nominal o'lcham va chegaraviy og'ishlar bir-biri bilan o'zaro qanday bog'langan?
160. Detallarning qanday elementlari «teshik» va «val» degan umumlashtirilgan nomga ega?
161. O'lchamlar, og'ishlar va joizlik maydoni grafik shaklda qanday ifodalanadi?
162. Nullik liniya nimani anglatadi?
163. Chizmalarda og'ishlar qanday birliklarda belgilanadi?
164. Joizlik nimani belgilaydi?
165. «Joizlik» tushunchasi bilan «joizlik maydoni» tushunchasi o'rtasidagi farq nimadan iborat?
166. Oraliq yoki taranglik nima degani va ularning paydo bo'lish shart-sharoitlari qanday bo'ladi?
167. Teshik tizimida va val tizimida o'tkazishlar qanday ta'minlanadi?
168. Teshik tizimida yoki val tizimida asosiy teshik yoki asosiy valning joizlik maydoni qanday joylashgan?
169. O'tkazishlar tizimlarining qaysi biri afzal hisoblanadi va nima uchun?
170. O'tkazishlarning qanday guruhlari mavjud?
171. Joizlik deb nima ataladi? U qanday belgilanadi?
172. Joizlik qanday ishoraga ega?
173. O'lcham joizlikligi nimani belgilaydi?
174. Joizlik kattalashishi bilan buyum sifati oshadimi yoki pasayadimi?
175. Joizlik maydoni deb nima ataladi?
176. Nol chizig'i deb nima ataladi?
177. Dp g, D, d, dp, JD, Td, ES, Ee es, ei larni hisoblash formulalarini keltiring.
178. Birikma deb nima ataladi? Qanday birikmalar mavjud? Misollar keltiring.
179. Tutashuvchi va erkin yuzalar deb qanday yuzalar ataladi?
180. O'tqazish deb nima ataladi? Misollar keltiring.
181. Oraliq va taranglik deb nima ataladi?
182. O'tqizishlar qanday bo'ladi?
183. Shaklning og'shi nima?
184. To'g'ri chiziqmaslik, tekismaslik, silindrmasslik, doiraviy-masslik nima?
185. Detallar sirtlarining shakldan va o'zaro joylashishidan og'ishini keltirib chiqaruvchi sabablar.
186. Bo'ylama va ko'ndalang kesim shakllari joizliklarining teshik va val o'lchamlari joizligidan farqini tushuntiring.
187. Vallarni nazorat qiluvchi kalibrlarning joizlik maydonlarini joylashishi sxemalarini keltiring.
188. Teshiklarni nazorat qiluvchi kalibrlarning bajariluvchi o'lchamlari hisobini keltiring.
189. Vallarni nazorat qiluvchi kalibrlarning bajariluvchi o'lchamlari hisobini keltiring.
190. Tebranish podshipniklari qanday o'zaro almashinuvchanlikka ega?
191. Tebranish podshipniklarining tasnifi haqida gapirib bering.
192. Tebranish podshipniklari belgilanishi qoidalarini tushuntirib bering.
193. Tebranish podshipniklari uchun qanday aniqlik klasslari joriy qilingan? Bu klasslarni ta'riflab bering.
194. Tebranish podshipniklarining ichki va tashqi halqalarini o'tqazish uchun qo'llanadigan o'tqazishlar va joizliklar xususiyatlari haqida gapirib bering.

195. Tebranish podshipnigining ichki halqasi joizlik maydoni qanday joylashgan va nima uchun shunday joylashgan?

196. Tebranish podshipniklarining ichki va tashqi halqalari bo'yicha o'tqazish va joizliklarni belgilash qoidalarini keltiring.

197. Tebranish podshipniklari halqalarining mahalliy yuklanishi hosil bo'lish sharoitlarini ta'rifiab bering.

198. Tebranish podshipniklari halqalarining aylanma (sirkulyatsion) yuklanishi hosil bo'lish sharoitlarini ta'rifiab bering.

199. Tebranish podshipniklari halqalarining tebranma yuklanishi hosil bo'lish sharoitlarini ta'rifiab bering.

200. Tebranish podshipniklarining ichki va tashqi halqalarni val va teshiklar bilan biriktirilishida qanday asosiy omillar hisobga olinadi?